

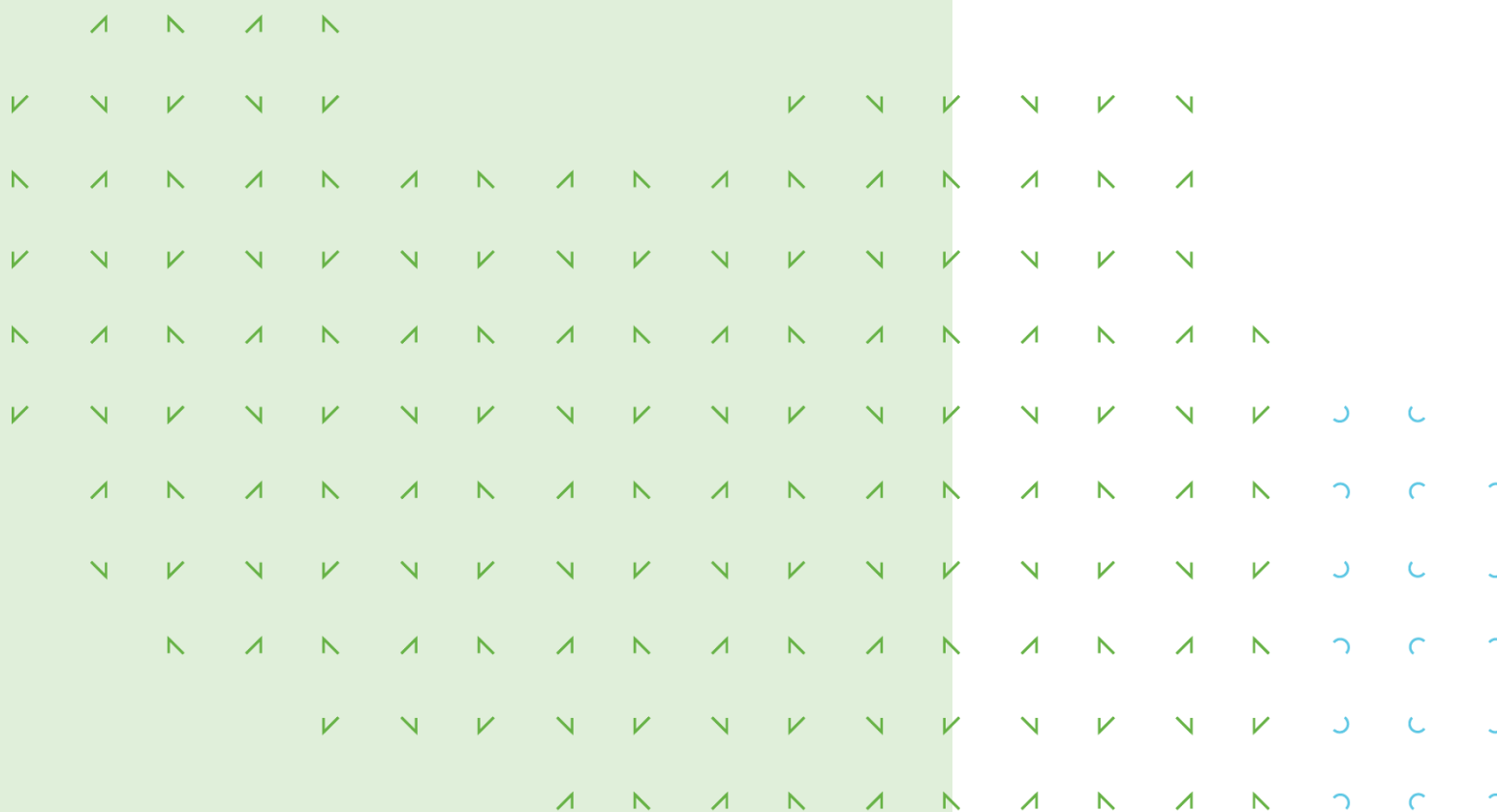

RÆLINGEN
KOMMUNE

Tilstandsrapport 2019

Kommunale barnehager

Behandlet i kommunestyret 12.06.19, sak 19/52

Innhold

Sammendrag	3
1. Om tilstandsrapporten	4
Tilstandsrapportens oppbygging	4
Tilstandsrapportens funksjon	4
Grunnlag for tilstandsrapporten	5
Strategi for barnehageeier	5
Kvalitetsdialoger	6
Foreldreundersøkelsen.....	6
Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB)/Årsmelding/Kostrå	6
2. Nøkkeltall	7
Tjenestemottakere	7
Bemanning	9
Kostnadsnivå	11
Kvalitet	12
Rådmannens vurdering	15
3. Resultater fra foreldreundersøkelsen	16
Foreldreundersøkelse i rælingsbarnehagen.....	16
Årets foreldreundersøkelse	16
Rådmannens vurdering.....	18
4. Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	19
Spesialpedagogisk hjelp	19
Tilrettelegging	19
Ny modell for å ivareta barn med behov for ekstra hjelp og støtte	20
Rådmannens vurdering.....	20
5. Status arbeid med strategi for barnehageeier 2018-2021	21
Strategi 1: Et inkluderende omsorgs- og læringsmiljø	21
Strategi 2: Modig ledelse.....	22
Strategi 3: En aktiv og utviklingsorientert barnehageeier	22
Rådmannens vurdering.....	23
6. Vurdering og grunnlag for videre arbeid	23
Videre arbeid med kvalitetsutvikling i rælingsbarnehagen	24

Sammendrag

Dette er første gang kommunen utarbeider en tilstandsrapport for barnehage.

Arbeidet med tilstandsrapporten er basert på et bredt spekter av kilder og informasjon, med utgangspunkt i allerede tilgjengelig kunnskap. Som eier for de kommunale barnehagene har vi tilgang på mer informasjon enn vi har som barnehagemyndighet for de private barnehagene. I denne tilstandsrapporten vil det være hovedvekt på de barnehagene kommunen eier. Der tall er tilgjengelig for private barnehager vil disse bli tatt med. Vi har jobbet med å synliggjøre dette i rapporten.

Tilstanden i de kommunale barnehagene beskrives gjennom tall og vurderinger. Kort oppsummert kan vi si at barnehagene jobber meget godt med strategi for barnehageeier, foreldrene er fornøyde med tilbudet, og andelen barn som går i barnehage er i positiv utvikling. Det er en utfordring med rekruttering av kvalifisert personale. Det blir viktig å jobbe videre med fokuset på kvalitet og utvikling av kompetansen til de ansatte vi har i barnehagene. Dette vil styrke tilbudet til barna. Sterkt faglig fokus, som er tydelig kommunisert, er også noe mange barnehagelærere er opptatt av når de søker jobb, og som vil kunne bidra til å gjøre Rælingen kommune til en attraktiv arbeidsgiver.

1. Om tilstandsrapporten

Tilstandsrapportens oppbygging

Tilstandsrapporten 2019 har seks kapitler. Første kapittel viser rapportens oppbygging, funksjon og hva rapporten bygger på. I kapittel to presenteres ulike nøkkeltall, og tallene kommenteres. Kapittel tre presenterer resultatene fra årets foreldreundersøkelse og sammenlikner disse med resultatene fra private barnehager og med Oslo/Akershus. I kapittel fire ser vi på spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging. Hvor mange har fått vedtak om dette, og hva gjøres på området? Kapittel fem tar for seg arbeidet med Strategi for barnehageeier 2018-2021. I dette kapitlet presenteres bl.a. gjennomførte tiltak i tråd med første års oppfølging. Rådmannens vurdering gjøres fortløpende i kapittel to til fem. I kapittel seks gis en overordnet oppsummering, og områder for videre arbeid med kvalitetsutvikling foreslås.

Tilstandsrapportens funksjon

Det er ingen lovkrav til tilstandsrapport på barnehageområdet. For barnehage har man heller ikke samme mulighet til å se på konkrete resultater som i for eksempel skole. Likevel mener vi at en tilstandsrapport vil bidra til å gi en regelmessig og nyttig oversikt og status på området. Tilstandsrapporten blir også et viktig verktøy i arbeidet med oppfølging av «Strategi for barnehageeier 2018-2021», da rapporten i tillegg til å se bakover skal bidra til å ta gode valg for utvikling fremover.

Tilstandsrapporten er bakoverskuende og følger kalenderåret, dvs. at tilstandsrapport 2019 inneholder framstilling og vurdering av barnehagens nøkkeltall og resultater fra foreldreundersøkelse i kalenderåret 2018.

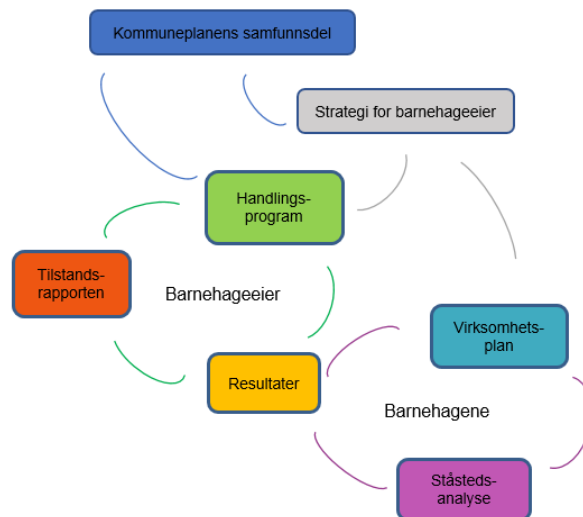
Tilstandsrapporten er barnehageeiers verktøy og grunnlag for:

- Analyse og kvalitetsvurdering
- Dialog om kvalitetsutvikling
- Prioriteringer knyttet til «Strategi for barnehageeier 2018-2021»

Tilstandsrapporten inneholder både en kontroll- og en utviklingsdimensjon. I kontrolldimensjonen vurderer barnehageeier tilstanden, mens utviklingsdimensjonen handler om den oppfølgingen som skjer på bakgrunn av vurderingene. Gjennom vurdering av barnehagens styrker og utfordringer legges grunnlaget for prioritering av utviklingsområder kommende år. Disse finnes igjen i kapittel 6 under «videre arbeid med kvalitetsutvikling i rølingsbarnehagen». Utviklingsområdene tas inn i handlingsprogrammet og blir også synliggjort i barnehagens virksomhetsplaner.

Tilstandsrapporten har dermed en annen funksjon enn ståstedsanalysen som er barnehagens interne refleksjons- og prosessverktøy for kvalitetsvurdering og grunnlag for videre kvalitetsutvikling.

Tilstandsrapporten inngår i Rælingen kommunes styringssystem som vist i modellen under. Modellen viser hvordan arbeidsprosessene for barnehageeier og barnehagene har ulikt løp, men er ment å fungere i et sammenhengende og helhetlig kvalitetsarbeid.

Grunnlag for tilstandsrapporten

Strategi for barnehageeier

Strategi for barnehageeier 2018-2021 inneholder en ambisjon og tre hovedstrategier. Ambisjon og strategier er forankret i barnehagens samfunnsmandat, i sentrale og lokale føringer, i forskning på hva som har effekt, samt i barnehagenes utfordringsbilde.

Dette er ambisjonen: «Rælingsbarnehagen utgjør en stor forskjell i barnas utvikling ved å sikre at alle barn som går i barnehage opplever et inkluderende barnehagemiljø og har gode vilkår for trivsel, vennskap, lek, læring og helse».

De tre hovedstrategiene er:

1. Et inkluderende omsorgs- og læringsmiljø
2. Modig ledelse
3. En aktiv og utviklingsorientert barnehageeier

Strategiene skal, hver for seg og sammen, gi kraft og kontinuitet i barnehageeiers innsats.

Hovedstrategi 1: Et inkluderende omsorgs- og læringsmiljø handler om at barnehagen skal være et sted som er lagt til rette slik at hvert enkelt barn, uavhengig av forutsetninger, kan få utvikle seg, leke og lære i trygge og passe utfordrende omgivelser, støttet av kunnskapsrike og deltakende voksne.

Omsorgs- og læringsmiljøet skal ruste barna til livet, gjøre dem i stand til å bli den beste utgaven av seg selv, og bidra til livsmestring og god fysisk og psykisk helse.

Hovedstrategi 2: Modig ledelse betyr fremoverlent ledelse av både struktur-, prosess- og resultat kvaliteten i barnehagen. Stortingsmelding nr. 19 (2016) viser til at tydelig og kompetent ledelse er en viktig forutsetning for å skape et best mulig omsorgs- og læringsmiljø for barna. De som jobber i barnehagene har svært ulik bakgrunn, fra barnehagelærere med videreutdanning, barne- og ungdomsarbeidere med fagbrev og til assistenter som i noen tilfeller er uten utdanning utover ungdomsskolen. Dette er med på å gjøre oppgavene til både enhetsledere og pedagogiske ledere svært krevende og kompleks. Kvaliteten i barnehagen er avhengig av at enhetsleder og pedagogiske ledere er i stand til og tør å lede. Det må være tydelige ansvarsforhold og forventningsavklaringer mellom enhetsledere, pedagogiske ledere og alle de andre som jobber i barnehagen. Modig ledelse handler også om å lede seg selv. Den enkelte medarbeider må ta de riktige valgene i samspill med barna hver dag.

Hovedstrategi 3: en aktiv og utviklingsorientert barnehageeier er en naturlig følge av kvalitetsutviklingen i rørlingsbarnehagen. Barnehageeiers bidrag og deltakelse i utvikling av rørlingsbarnehagen har økt noe de siste årene. Fortsatt er det behov for tydeliggjøring av ansvar, roller og deltakelse på dette området. Videre har nasjonale myndigheter de senere år gitt barnehageeier et utvidet ansvar for kvaliteten i barnehagene og en tydeligere plassering i styringslinjen mellom nasjonale myndigheter og barnehagene.

Kvalitetsdialoger

For første gang er det gjennomført kvalitetsdialoger i de kommunale barnehagene. Kvalitetsdialogene er et tiltak i arbeidet med å være en aktiv og utviklingsorientert barnehageeier (Strategi 3). Hensikten med kvalitetsdialogene har bl.a. vært:

- Å få bedre kjennskap til praksis, status og utfordringer i barnehagen
- Dialog mellom barnehagen og barnehageeier rundt viktige tema
- Bevisstgjøring og styrking av forutsetningene for ledelse og strategiarbeid
- Sikre kraft og kontinuitet i barnehagenes oppfølging Strategi for barnehageeier

Kvalitetsdialogene er et ledd i rådmannens løpende analyse og kvalitetsvurdering og danner en del av grunnlaget for denne rapporten.

Tema for dialogene denne gangen har vært oppfølging av Strategi for barnehageeier 2018-2021. Barnehagene har gjort rede for hvordan de har fulgt opp strategien både i form av felles tiltak og prosesser i egen enhet.

Foreldreundersøkelsen

På barnehageområdet er det ingen sentrale føringer knyttet til gjennomføring av foreldreundersøkelser. I Rørlingen er det bestemt at undersøkelsen skal gjennomføres i alle de kommunale barnehagene. Vi benytter Utdanningsdirektoratets undersøkelse. De foresatte inviteres til å delta i undersøkelsen i november hvert år.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB)/Årsmelding/Kostra¹

I tilstandsrapporten presenteres nøkkeltall fra Kostra og kommunebarometeret. Disse tallene baserer seg i hovedsak på barnehagenes årsmelding per 15.12.18.

---

¹ KOSTRA er en forkortelse for KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING. Det er i praksis en database fylt av tall som forteller om kommuner og fylkeskommuners virksomhet. Databasen administreres av Statistisk sentralbyrå.

2. Nøkkeltall

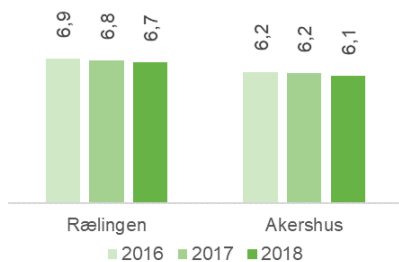
I Rælingen kommune er det 17 barnehager. Kommunen eier ni av disse. Det er viktig å se på nøkkeltall for barnehagene kommunen eier spesielt, men også på de samlede tallene for alle barnehagene i Rælingen der dette er tilgjengelig. I det videre vil tilgjengelige og relevante tall på barnehageområdet bli løftet frem og kommentert. Det vil stå om tallene gjelder for kommunale barnehager, private barnehager eller for alle barnehagene. Kapittelet med nøkkeltall er delt inn i fire områder: tjenestemottakere, bemanning, kostnadsnivå og kvalitet. Overskriftene sier noe om hvilke tall man finner under, men tallene alene vil ikke kunne dekke hele bildet. For eksempel vil kvalitet være mye mer enn resultater fra kommunebarometeret, men det finnes lite relevante kvalitetstall fra barnehagene.

Nøkkeltallene er for 2018, og data fra Kostra er basert på foreløpige tall fra SSB. Kommunebarometeret bruker en kombinasjon av 2018 tall og gjennomsnittstall over flere år.

Tjenestemottakere

BEFOLKNINGSPROFIL

Andel innbyggere 1-5 år (gjelder hele kommunen)

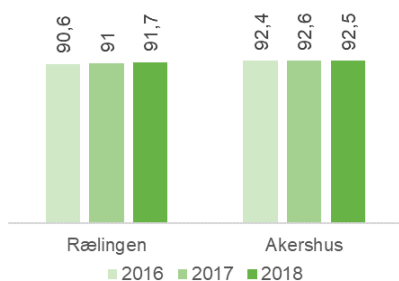

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Andelen innbyggere i barnehagealder er 6,7% ved utgangen av 2018, noe høyere enn Akershus, og litt synkende de siste tre årene.

DEKNINGSGRAD

Andel barn 1-5 år med barnehageplass (gjelder hele kommunen)

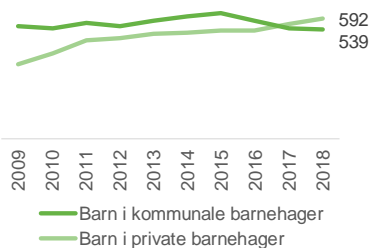

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Andelen barn i barnehagealder som går i barnehage er 91,7% per 15.12.18. Dette er noe lavere enn Akershus. Tallene for Rælingen er stigende de siste tre år mens Akershus har hatt en marginal nedgang i samme periode.

UTVIKLING FORDELING KOMMUNALE OG PRIVATE BARNEHAGER

Antall barn fordelt på kommunale og private barnehager

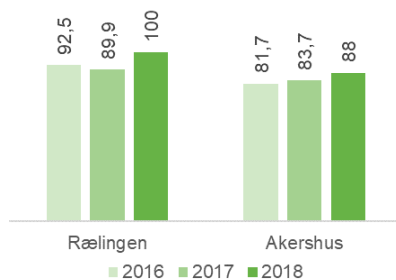

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Tabellen viser at det per 15.12.18 gikk flere barn i private barnehager enn i kommunale barnehager. Det er tendens til økning av barn i private barnehager og nedgang i barn i kommunale barnehager i perioden fra 2015. De største endringene kom med nedleggelse av Mårbakken barnehage i 2016, og ny privat barnehage i Smestadområdet i 2017. Fra 01.01.19 ble Smestadtuppen barnehage kommunale, og tallene for 2019 vil slik sett se annerledes ut.

MINORITETSSPRÅKLIGE BARN

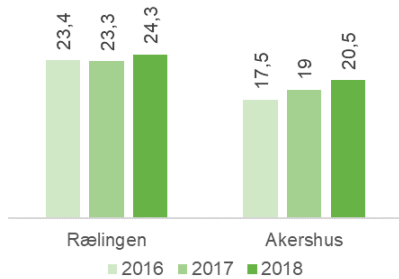
Andel innvandrerbarn som går i barnehage (alle barnehager)

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Det har vært et uttalt mål fra staten, og også et fokusområde i Rælingen å rekruttere barn fra minoritetsspråklige familier til barnehagene. Ordninger som gratis kjernetid har kommet de siste årene og dette, sammen med fokus på rekruttering, kan se ut til å ha gitt effekt. Andelen er stigende i Rælingen og i Akershus. Ved utgangen av 2018 gikk 100% av de minoritetsspråklige barna i Rælingen i barnehage. Tallene beregnes på ut fra antall barn med minoritetsspråklig bakgrunn som går i barnehage opp mot hvor mange minoritetsspråklige barn som bor i kommunen. Tallene tar ikke høyde for at vi kan ha barn fra andre kommuner i våre barnehager, så dette kan være en feilkilde.

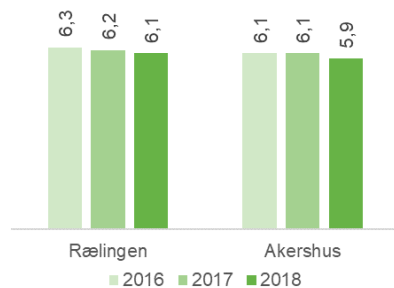
MINORITETSSPRÅKLIG BARN*Andel minoritetsspråklige av barn i barnehage (alle barnehager)*

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Ved utgangen av 2018 hadde barnehagene i Rælingen samlet 24,3% minoritetsspråklige barn. Dette er høyere enn Akershus, og vi ser en økning de siste årene.

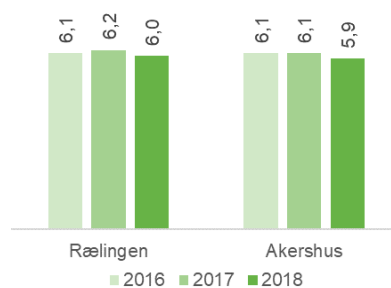
Bemanning**BEMANNINGSTETTHET***Antall barn per årsverk i grunnbemanning*

Alle barnehager

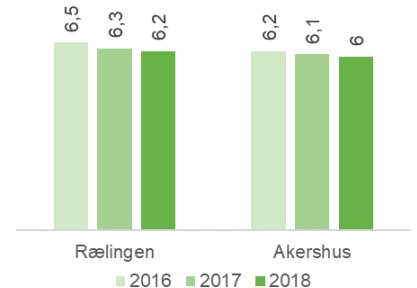
Kilde: Udir

Kommunale barnehager

Kilde: Udir

Private barnehager

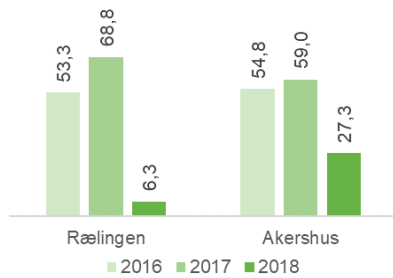
Kilde: Udir

Ved utgangen av 2018 var det 6,1 barn per ansatt i barnehagene i Rælingen samlet. I de kommunale barnehagene var tallet 6,0, en økning i bemanningstetthet fra året før, og høyere enn de private barnehagene hvor tallet for 2018 ble 6,2. Fra 01.08.18 er det innført bemanningsnorm i barnehagene. Kravet er 6,0 og barnehagene har tiden frem til 01.08.19 til å få dette på plass. Som vi ser oppfylder de kommunale barnehagene det nye kravet på måletidspunktet i 2018.

PEDAGOGNORMEN

Andel barnehager som oppfyller pedagognormen

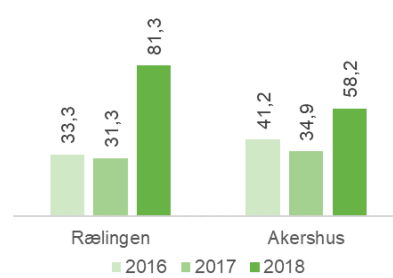
Alle barnehager

Kilde: Udir

Andel barnehager som oppfyller pedagognormen med dispensasjon

Alle barnehager

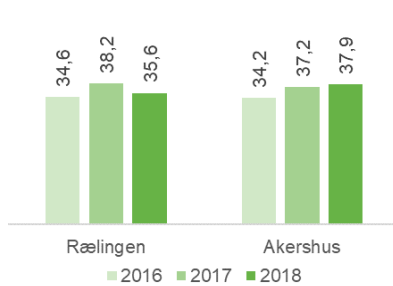
Kilde: Udir

Tallene viser at kun 6,3% av barnehagene i Rælingen samlet oppfylte den nye pedagognormen ved utgangen av 2018. Dette er en stor nedgang fra året før. Det som skjedde i 2018 var det ble vedtatt en ny, skjerpet, pedagognorm. Den nye pedagognormen har skapt et stort behov for barnehagelærere i et allerede presset marked. Rekruttering har vært utfordrende, og barnehagene har vært nødt til å søke om dispensasjon fra utdanningskravet og i noen tilfeller fra selve normen. Som vi ser av tabellen til høyre er andelen barnehager med dispensasjoner stor. Det skiller ikke her på hvor mange dispensasjoner man har, dette kan variere fra 20% stilling til flere fulle stillinger. Det er flest dispensasjoner i de private barnehagene.

PEDAGOGISK BEMANNING

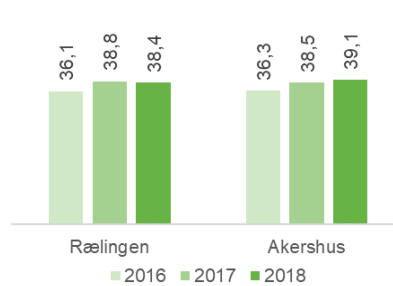
Andel ansatte i grunnbemanningen med barnehagelærer- eller annen pedagogisk utdanning

Alle barnehager

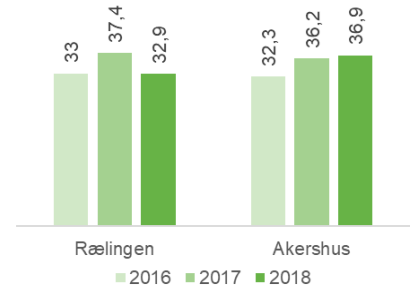
Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Kommunale barnehager

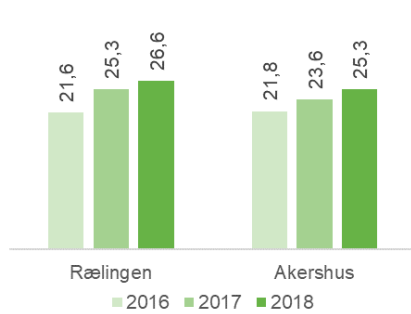
Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Private barnehager

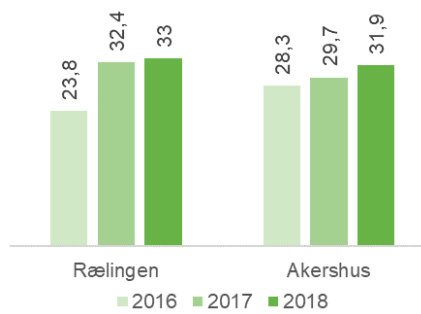

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

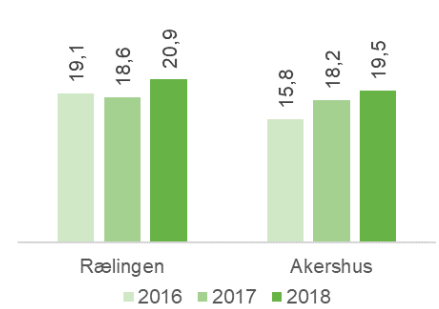
Ved utgangen av 2018 hadde 35,6% av de ansatte i barnehagens grunnbemanning utdanning som barnehagelærer eller annen pedagogisk utdanning. Dette er lavere enn de samlede tallene for Akershus, og lavere enn året før. Vi ser videre at de kommunale barnehagene ligger en god del høyere enn de private, men litt under hva kommunale barnehager i Akershus har.

FAGARBEIDERE**Andel ansatte i grunnbemanningen med fagarbeiderutdanning****Alle barnehager**

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

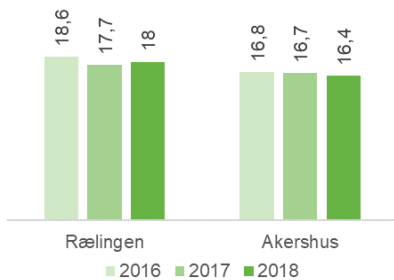
Kommunale barnehager

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

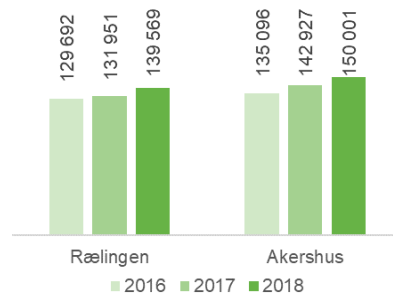
Private barnehager

Kilde: Foreløpige Kostratall fra SSB

Tallene viser at andelen ansatte med fagbrev har økt de siste årene. Økningen er spesielt stor i de kommunale barnehagene. Her ligger vi over snittet for kommunale barnehager i Akershus. Også våre private barnehager ligger høyere enn Akershussnitt for private barnehager.

Kostnadsnivå**PRIORITERING****Netto driftsutgifter barnehagesektoren i % samlede netto utgifter**

Kilde: Foreløpige kostratall fra SSB

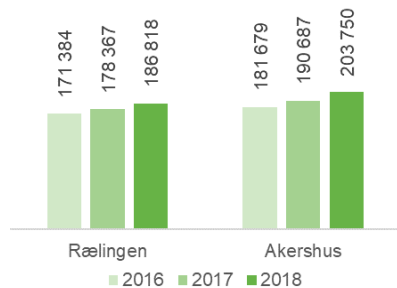
Netto driftsutgifter til barnehage per innb. 1-5 år

Kilde: Foreløpige kostratall fra SSB

Sammenlignet med Akershus bruker Rælingen mer penger på barnehagesektoren. Dette kan i hovedsak forklares med at vi har en høyere andel barn i gruppen 1-5 år sammenlignet med Akershus. Dersom man ser på netto driftsutgifter til barnehage per innbygger 1-5 år ligger vi lavere, altså vi bruker mindre penger per barn i denne gruppen.

PRODUKTIVITET

Korrigerte Brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage

Kilde: Foreløpige kostratall fra SSB

Korrigerte brutto driftsutgifter viser hvor mye det koster kommunen per plass i kommunale barnehager. Her ser vi at det er økning fra 2017, noe som bl.a. skyldes økning i bemanningstettheten, altså flere ansatte per barn. Dette er i tråd med innføring av bemanningsnorm og pedagognorm. Sammenlignet med Akershus ligger Rælingen fortsatt lavere i kostnader per plass, noe som kan forklares med at Akershus hadde en høyere bemanningstetthet enn Rælingen både i 2017 og 2018.

Kvalitet

Når Utdanningsdirektoratet skal definere kvalitet i barnehagen benytter de begrepene prosesskvalitet, strukturkvalitet og resultatkvalitet. Denne måten å definere begrepet på støttes av Lars Gulbrandsen og Erik Eliassen i deres rapport *Kvalitet i barnehagen* (2012). Dette er også begrepene vi har benyttet når vi omtaler kvalitet i *Strategi for barnehageeier 2018-2021*.

Gode relasjoner mellom voksne og barn og barna i mellom, prosesskvaliteten, er ifølge forskningen avgjørende for barnets trivsel og utvikling, det vil si resultatkvaliteten. Rammene rundt, strukturkvaliteten, bidrar til å legge til rette for eller begrense prosesskvaliteten. God strukturkvalitet er imidlertid ingen garanti for at barn trives og utvikler seg. Resultatkvalitet er hva vi ønsker å oppnå med kvalitetsarbeidet, og det er knyttet opp mot mål i lov og rammeplan, her definert som barns trivsel og utvikling.

På barnehageområdet er det ikke praksis å måle barnas utbytte, altså har vi ikke tilgjengelige tall på resultatkvalitet. Forskning viser at prosesskvaliteten er avgjørende for resultatkvalitet. Heller ikke på prosesskvalitet er det tilgjengelig tallmateriale, men som man kan lese i kapittel 5 har barnehagene jobbet særlig med relasjoner i 2018. Det er iverksatt et stort utviklingsarbeid ved hjelp av eksterne ressurser. Det er gjennomført fagdager og barnehagene har egne barnehagebaserte kompetansearbeid knyttet til tema. Barnehagen jobber meget godt med prosesskvaliteten og har gjort rede for dette viktige arbeidet i kvalitetsdialogene.

Det finnes tall som kan si noe om strukturkvaliteten i barnehagene, disse blir benyttet til å plassere barnehagene i kommunebarometeret. Tallene på strukturkvalitet er ikke dekkende, de tar for eksempel ikke for seg noe om ledelse eller leders kompetanse. Man får altså ikke et fullstendig bilde av strukturkvaliteten i barometeret, men et innblikk i noen faktorer.

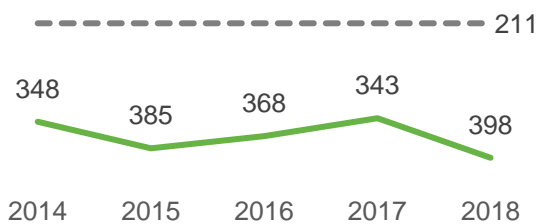
Kommunebarometeret

Resultatene for barnehage presenteres under og er vektet med 10 % av kommunes fulle score i barometeret.

Når barnehage skal vurderes til kommunebarometeret er tallgrunnlag på følgende områder del av resultatet:

- BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale og private barnehager
- PEDAGOGNORMEN: Andel kommunale og private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner
- FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale og private barnehager med pedagogisk utdanning
- KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager
- MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år
- STØRRELSE: Barn per barnehage og Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager
- DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass

PLASSERING I KOMMUNEBAROMETERET

Kilde: Kommunebarometeret 2019, foreløpig versjon

Den stiplede linjen markerer snittet i landet, vist som midten (211) av antall kommuner rangert i siste måling (422). Dette tallet er valgt vist likt for hele perioden, men varierer egentlig noe fra år til år, i forhold til antall kommuner i landet.

En endring i barometeret fra 2017 er at nøkkeltallet *andel kommunale og private barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjoner* er tatt med.

Rælingen har en totalscore markant under landssnittet i hele perioden. Vi er rangert på plass nr. 398, en forverring det siste året.

Sett i forhold til nabokommuner har Rælingen en dårligere plassering enn Lørenskog, skedsmo og Fet og en bedre plassering enn Enebakk.

Det er tatt inn noen data også fra de private barnehagene siden kommunen har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne. Tallene i kommunebarometeret er altså ikke for de kommunale barnehagene alene.

Rælingen har sin beste plassering på andel minoritetspråklige barn som går i barnehage. Det siste året har i tillegg en forbedring, med et bedre resultat enn snittet i Rælingen siste fire år. Andelen er på 100% i 2018, noe som er veldig bra. Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 85%, den høyeste andelen som er målt.

Rælingen har sin dårligste plassering på størrelse. Rælingens nøkkeltall er på 66. Vi har altså i gjennomsnitt 66 barn per barnehage. Snittet i landet er på 48 og topp-plass er 18 barn. Størrelsen på barnehager i Norge har økt med 20% de siste ti årene. Man kan stille seg spørsmål om barnehager med kun 18 barn og dertil svært få ansatte er det optimalt beste tilbudet. I barometeret vises det til rapport om at foreldre som har barn i små barnehager er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre i mellomstore og store barnehager.

Leke- og oppholdsareal pr barn har en bedre score i de private enn i de kommunale barnehagene i Rælingen. Arealet er noe under snittet i de private barnehagene og markant under i de kommunale barnehagene. Departementet har gitt en veiledende norm for areal per barn i barnehage. Veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og om lag 1/3 mer (ca. 5,3 kvadratmeter) per barn under tre år. Rælingen kommune følger denne normen. Kommuner med stor overkapasitet, altså mange ledige plasser vil få et større areal per barn i sin rapportering, dette er noe av grunnen til forskjellene på landsbasis. God arealutnyttelse er viktig for å ivareta foreldrenes ønsker knyttet til hvor de får barnehageplass. Kommunen har som mål at de kommunale barnehagene så langt det er mulig skal fylle plassene de har. Når barnehagen er full vurderes ut fra utnyttet areal, her gjelder arealnormen og vi følger altså denne.

Bemanningsnormen ble innført fra 1. august 2018. Bemanningen i barnehagene i Rælingen er lav målt mot de som har best tall.

I 2018 innførte regjeringen *skjerpet norm for pedagogisk bemanning*. Andelen kommunale og private barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjoner, var betraktelig lavere enn landssnittet og de beste, og med en dårligere score enn året før. Det har, som nevnt tidligere i rapporten, vært krevende å rekruttere barnehagelærere.

38% av de ansatte i de kommunale barnehagene i Rælingen har pedagogisk utdanning, dette er nært opp mot landssnittet.

Andelen menn som jobber i barnehagene i Rælingen har en middels score. Det er 8,2% ansatte menn i Rælingens barnehager, en lavere andel enn de to årene forut for siste måling. De beste i landet ligger på det dobbelte. Andelen ansatte menn er på gjennomsnittlig 11,8% i landet, og har vært relativt stabilt. Andelen er langt lavere enn det som er målsatt i nasjonale planer.

Rådmannens vurdering

Når det gjelder kvalitet mener rådmannen at barnehagene er gode. Arbeidet barnehagene har lagt frem i kvalitetsdialogene er med på å underbygge dette. Foreldreundersøkelsen viser også at foreldrene er fornøyde, særlig på områdene som er barnehagens kjerneoppgaver, dette kommer vi tilbake til i kapitlet tre. Tallene vi har tilgjengelige under overskriften *kvalitet* kommer fra kommunebarometeret, og her ligger vi svært lavt. Det er ikke praksis å måle barnas utbytte av barnehagen, og tallene baserer seg derfor i stor grad på fysiske forhold ved barnehagene.

Det er positivt at flere barn går i barnehage og at andelen minoritetsspråklige barn som benytter seg av barnehagetilbudet er stigende. Når det gjelder bemanning ser vi at andelen fagarbeidere har økt. Å utdanne assistenter til fagarbeidere har vært en del av kommunens kompetanseplan over tid. Det er en styrke at andelen fagarbeidere øker. Når det gjelder pedagogisk bemanning har vi en utfordring med å rekruttere barnehagelærere. Det er stor mangel på barnehagelærere i hele landet. Barnehagelærere får ofte mange tilbud om jobb, og prosessene går svært fort. Det blir viktig for oss å styrke det faglige miljøet i barnehagene og jobbe med å fremheve det vi er gode på i Rælingen slik at vi fremstår som en attraktiv arbeidsgiver for de gode søkerne.

Vi har lave kostnader på barnehage sammenlignet med Akershus. Barnehagene har ikke vært utsatt for kutt i budsjettbehandling de to siste årene. I 2018 ble barnehagen styrket noe i forbindelse med bemanningsnorm.

3. Resultater fra foreldreundersøkelsen

Hovedtrekk fra foreldreundersøkelsen:

- Svarprosenten er på 79,54%
- Foreldre i de kommunale barnehagene skårer i hovedsak tett på snittet for Akershus.
- De kommunale barnehagene ligger ganske likt med de private barnehagene som har gjennomført undersøkelsen. Noen steder er de kommunale litt bedre, andre steder skårer de private barnehagene litt bedre.
- Resultatene er jevnt over høye, særlig på områder knyttet til barnehagens formål.
- De kommunale barnehagene skårer høyest (4,7) i kategorien «Barnets trivsel»
- De kommunale barnehagene skårer lavest (3,9) i kategorien «Ute- og innemiljø».

Foreldreundersøkelse i rælingsbarnehagen

Hvert år gjennomfører alle de kommunale barnehagene i Rælingen foreldreundersøkelse. Fra og med 2017 gikk vi over til å benytte foreldreundersøkelsen som Utdanningsdirektoratet har utviklet. Det er ikke et lovkrav at barnehager i Norge skal gjennomføre foreldreundersøkelser og det er derfor ikke alle barnehager i Norge som gjør dette. Når vi i det videre sammenligner oss med andre er dette en viktig faktor å ta hensyn til. Resultatene fra en annen kommune eller et annet fylke bygger kun på tall fra de som faktisk har gjennomført undersøkelsen, ikke på resultatet for alle barnehager i regionen.

Årets foreldreundersøkelse

Undersøkelsen ble gjennomført i november 2018. Alle kommunale barnehager deltok i undersøkelsen. I Rælingen deltok 5 av 9 private barnehager disse er: Østre Strøm FUS barnehage, Hektneråsen FUS barnehage, Tomter FUS barnehage, Petrine barnehage og Espira Tristilbakken barnehage.

Skalaen går fra 1-5, der 5 er best.

FORELDREUNDERSØKELSEN, GEOGRAFISK SAMMENLIKNING 2018

	Kommunale barnehager	Private Barnehager	Oslo og Akershus
Svarprosent			
2018	79,54%	77,72%	73,44%
UTE- OG INNEMILJØ	3,9	4,1	4,1
Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med:			
Barnehagens uteareal	3,8	4,0	4,1
Barnehagens lokaler	3,9	4,1	4,0
Barnehagens leker og utstyr	4,0	4,2	4,1
Hygiene i barnehagen	3,9	4,0	4,1
Barnehagens mattilbud	3,5	4,2	3,9
Hvordan barnehagen ivaretar barnas sikkerhet	4,3	4,3	4,3

	Kommunale barnehager	Private Barnehager	Oslo og Akershus
RELASJON MELLOM BARN OG VOKSEN Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	4,5	4,5	4,5
Jeg opplever at barnet mitt føler seg trygg på personalet i barnehagen	4,8	4,8	4,7
Jeg opplever at de ansatte tar hensyn til mitt barns behov	4,6	4,7	4,6
Jeg opplever at de ansatte er engasjerte i mitt barn	4,6	4,7	4,7
Jeg opplever at personaltettheten – antallet voksne per barn – i barnehagen er tilfredsstillende	3,9	3,8	3,9
BARNETS TRIVSEL Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	4,7	4,8	4,7
Jeg har inntrykk av at mitt barn trives i barnehagen	4,8	4,8	4,8
Jeg har inntrykk av at barnet mitt har venner i barnehagen	4,6	4,7	4,7
Jeg har inntrykk av at barnehagen legger til rette for allsidig lek og aktiviteter	4,7	4,8	4,7
INFORMASJON Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	4,3	4,2	4,3
Jeg får god informasjon fra personalet om hvordan barnet mitt har det i barnehagen	4,4	4,2	4,3
Jeg får god informasjon om innholdet i barnehagedagen	4,2	4,2	4,3
Barnehagen er flinke til å informere om eventuelle endringer i personalgruppen	4,3	4,1	4,2
BARNETS UTVIKLING Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	4,6	4,6	4,6
Jeg opplever å ha en god dialog med barnehagen om mitt barns utvikling	4,6	4,5	4,5
Jeg har inntrykk av at barnehagen bidrar til mitt barns sosiale utvikling (vennskap, empati, vise hensyn)	4,7	4,8	4,7
Jeg har inntrykk av at personalet i barnehagen oppmuntrer mitt barns nysgjerrighet og lyst til å lære	4,6	4,7	4,7
Jeg har inntrykk av at barnehagen tilrettelegger for mitt barns språkutvikling	4,6	4,6	4,6
MEDVIRKNING Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	4,3	4,2	4,2
Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med å påvirke innholdet i barnehagedagen	4,1	4,3	4,1
Barnehagen tar hensyn til mine synspunkter	4,4	4,4	4,4
Barnehagen jobber for å sikre foreldrenes medvirkning	4,4	4,3	4,3
Opplever du foreldremøte som nyttig?	4,1	4,0	4,1

	Kommunale barnehager	Private Barnehager	Oslo og Akershus
HENTING OG LEVERING	4,3	4,3	4,4
Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med hvordan personalet møter dere ved levering av barn?	4,4	4,4	4,4
Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med hvordan personalet møter dere ved henting av barn?	4,3	4,2	4,3
TILVENNING OG SKOLESTART Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med:	4,5	4,5	4,5
Hvordan barnehagen forbereder barnet ditt til skolestart?	4,2	4,4	4,3
Hvordan barnet ditt ble ivaretatt i tilvenningsperioden?	4,6	4,5	4,5
TILFREDSHET			
Totalt sett hvor fornøyd eller misfornøyd er du med din barnehage?	4,4	4,5	4,5

Resultatene for de kommunale barnehagene følges opp i hver barnehage og på eiernivå. Det er et eget årshjul for dette arbeidet. Oppfølgingen starter med at barnehagene gjennomgår sine resultater i enheten og involverer hele personalgruppen i arbeidet. Foresatte informeres om resultatene og resultatene tas med inn som tema på foreldremøter og/eller i SU. Barnehagen lager tiltaksplan basert på sine resultater og bearbeidingen av disse.

Resultater gjennomgås felles for de kommunale barnehagene i eiermøtet. Her drøftes behov for tiltak på tvers av barnehagene. Resultater og tiltak følges videre opp i senere eiermøter, samt i det kommunale nettverket og i månedssamtaler.

Rådmannens vurdering

Resultatene for de kommunale barnehagene er jevnt over svært gode. De beste resultatene har vi på trivsel, lek og sosiale ferdigheter. Disse områdene er noen av barnehagens aller viktigste kjerneoppgaver, og det er derfor svært positivt med gode resultater her.

De svakeste resultatene har de kommunale barnehagene på mattilbudet, på lokalene inne og på utearealet. Utearealer og lokaler jobbes det kontinuerlig med i barnehagene, og det er gjort endringer i samarbeidet med eiendom som har bidratt til å styrke gjennomføringsevne på små, nødvendige tiltak. Mange av kommunens barnehager har stått i mange år og det er utfordringer knyttet til lokalene som ikke raskt lar seg løse. Mattilbudet er oppe til vurdering og evaluering. En faktor som påvirker resultatene for mattilbudet kan være at flere av de private barnehagene tilbyr fullkost. Fullkost betyr at barna får alle måltider i barnehagen. Mattilbudet finansieres av matpenger fra foresatte. Det vil si at foreldrene i de private barnehagene har høyere sats for kostpenger enn i de kommunale barnehagene.

Sammenliknet med de private barnehagene, som har gjennomført foreldreundersøkelsen, ser vi at forskjellene er marginale. De private barnehagene skårer bedre på ute og innemiljø, trivsel og generell tilfredshet, mens de kommunale barnehagene skårer høyere på informasjon og på medvirkning. Det jobbes med et likeverdig tilbud til alle barna i kommunen, og resultatene kan peke i retning av at vi er på riktig vei her.

4. Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging

Spesialpedagogisk hjelp

Retten til spesialpedagogisk hjelp er hjemlet i barnehageloven § 19 a: *“Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlig behov for det». Dette gjelder uavhengig av om de går i barnehage”. Vurderingen av om et barn har særlig behov for spesialpedagogisk hjelp gjøres av Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Det finnes foreløpig ikke tall å sammenlikne med geografisk.*

Andel barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp 2015-2018

År	Vedtak i Rælingen (alle barnehager)	Andel	Rælingskolen
2018	17	1,4 %	3,95 %
2017	14	1,2 %	3,6 %
2016	12	1 %	3,5 %
2015	13	1 %	2,9 %

Kilde: Årsmeldinger per 15.12.18 og Kostratall for antall barn i alderen 1-5 år i kommunen.

Tallene er lave, men litt stigende de siste årene. Hvis vi sammenligner med skole er tallene i barnehage en del lavere. Med tanke på kunnskap vi har om hvor viktig barnehagen er for de sårbare barna bør vi ha mer fokus på tidlig innsats i det videre.

Tilrettelegging

Kommunen har plikt til å tilrettelegge for barn med nedsatt funksjonsevne. Dette er hjemlet i barnehageloven § 19g: *“Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen.”* Vilkår er altså at barnet har nedsatt funksjonsevne og at tiltakene ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Uforholdsmessig byrde er imidlertid en smal begrensning. Vurdering av om et barn har rettigheter knyttet til § 19g gjøres av en egen vurderingsgruppe ledet av PPT. I motsetning til retten til spesialpedagogisk hjelp, er retten til tilrettelegging knyttet opp til at barnet går i en barnehage.

Lovverket på området ble endret i 2016, Rælingen endret i tillegg praksis rundt ivaretaking av disse barna i 2018, da vi gikk over til ressursbarnehager. Dette gjør at det ikke er hensiktsmessig med sammenlikning lenger tilbake i tid enn 2017. Det vil være mer interessant å følge denne utviklingen i årene som kommer. Det finnes ikke tall å sammenlikne med geografisk.

Andel barn med vedtak om tilrettelegging 2017-2018

År	Rælingen	Andel
2018	10	0,9%
2017	32	2,9%

Kilde: Årsmeldinger per 15.12 og kostratall for antall barn som går i barnehage.

Tallet har gått ned fra 2017 til 2019. Dette kan tenkes å ha sammenheng med overgang til ny ordning for ivaretaking av barn med nedsatt funksjonsevne å gjøre. Vi har ikke hatt et mål om å få ned antall vedtak, men har gjennom arbeidet med vår nye modell hatt fokus på å fatte gode vedtak på barn som faktisk har nedsatt funksjonsevne og slik sett rett på tilrettelegging. Dette arbeidet har vært bevisstgjørende for mange. Vi jobber fortsatt med implementering av den nye ordningen, og mye tyder på at tallene for kommende år vil gå noe opp.

Ny modell for å ivareta barn med behov for ekstra hjelp og støtte

Fra høsten 2018 opprettet vi en ny modell for å kunne ivareta barn med behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging på en bedre måte. En av grunnpilarene i modellen er inkludering, og modellen er bygget opp rundt ressursbarnehager. Tre ressursbarnehager er i gang og jobber nå med å bygge kompetanse i sine enheter. Barnehagene har ansatt spesialpedagoger og ekstra fagarbeidere, og samarbeider bl.a. med avdeling for familie og helse om å øke kompetansen til hele personalet i barnehagen. I det videre vil det være behov for å styrke dette samarbeidet ytterligere, bl.a. er det viktig å utvikle gode rollebeskrivelser og hensiktsmessige arenaer for samarbeid. Det er også behov for å jobbe med tidlig innsats i *alle* barnehagene i rælingen, for å bidra til å fange opp og sette inn riktig tiltak tidlig nok.

Rådmannens vurdering

Det er oppgang i antall vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og vi ser en nedgang i antall vedtak om tilrettelegging. Det er naturlig at disse tallene varierer noe. En av årsakene til endringene siste to år kan være arbeidet med overgang til ny ordning for å ivareta barn med nedsatt funksjonsevne. Det jobbes med å fange opp tidlig, gjøre gode vurderinger, og fatte hensiktsmessige vedtak i tråd med gjeldende lovverk. Arbeidet er pågående og bidrar til å øke bevisstheten både hos barnehagene og hos PPT. PPT har den siste tiden igangsatt et arbeid knyttet til gjennomgang av rutiner for henvisning, revidering av henvisningsskjema og mer lavterskelbistand til barnehagene. Dette arbeidet fortsetter kommende barnehageår, og her må barnehagene delta og bidra.

Ressursbarnehagene er godt i gang, og tilbakemeldinger fra foresatte er gode. Representanter fra Rælingen har også vært invitert ut for å snakke om vår modell for andre faginstanser og kommuner.

Arbeidet med å videreutvikle ressursbarnehagene blir viktig fremover. Det samme blir arbeidet med tidlig innsats.

5. Status arbeid med strategi for barnehageeier 2018-2021

Det er jobbet systematisk med oppfølging av avtalt retning og prioritering nedfelt i *Strategi for barnehageeier 2018-2021*. I første års oppfølging er strategielementer valgt ut og tiltak for disse er utarbeidet, planlagt og gjennomført. Mange tiltak er gjennomført felles for barnehagene. I tillegg er det gjort et stort stykke arbeid i hver enhet for å følge opp felles tiltak og egne tiltak. Det er gjennomført kvalitetsdialoger med alle barnehagene med fokus på hvordan barnehagene jobber med og har nyttiggjort seg av strategien. I kvalitetsdialogene har barnehagene også sagt noe om hva de trenger fremover og hva de mener bør prioriteres for andre års oppfølging. Dette er en del av de foreslåtte prioriteringer i kapittel 6.

Strategi for barnehageeier gjelder de kommunale barnehagene. Kommunen har ikke mulighet til å styre hva de private barnehagene skal ha særlig fokus på, men vi kan invitere de inn. Dette er gjort, og har resultert i at de private barnehagene har deltatt på størsteparten av de felles tiltakene under strategi en og to.

Under redegjøres det for de utvalgte strategielementene for første års oppfølging og gjennomførte tiltak knyttet til disse.

Noen av strategielementene går inn i hverandre og henger sammen. Noen tiltak vil derfor være synlige under flere strategielementer.

Strategi 1: Et inkluderende omsorgs- og læringsmiljø

Strategielement: Videreutvikle arbeidet med tilvenning i barnehagen med fokus på utarbeiding av felles overordnede rutiner og god informasjon til foreldre

Gjennomførte tiltak:

- ✓ Barnehagelederne har sammen jobbet med å synliggjøre hva som er viktig i tilvenningsarbeidet og hva som er og bør være rutiner her
- ✓ Det er utviklet en felles standard for tilvenning, og denne er iverksatt
- ✓ Det er utviklet en tilvenningsplakat som viser hvordan barnets behov for trygghet og tilknytning skal ivaretas av sensitive voksne i rølingsbarnehagen ved alle overganger: når de begynner i barnehagen, når de skifter avdeling, og når de går over i skolen
- ✓ Det er gjennomført kompetanseheving i overganger, med utgangspunkt i trygghetssirkelen og ICDP. Kursene er et tverretattlig samarbeid mellom barnehagene, PPT og barnevernet. Kurset er gjennomført for alle kommunale og private barnehager. Dette er nå gjort til et kompetansehevingstiltak som gjennomføres annet hvert år, slik at det er mulighet for oppfriskning og også involvering av nyansatte

Strategielement: Styrke kvaliteten på relasjonene i barnehagen med hovedfokus på heving av personalets kompetanse

Gjennomførte tiltak:

- ✓ Alle barnehagene har deltatt i et omfattende utviklingsarbeid knyttet til relasjoner og relasjonsledelse. Arbeidet har bestått i ekstern bistand for input i flere omganger gjennom året. Knyttet til dette har hver barnehage jobbet barnehagebasert for å omsette det de har lært til praksis. Alle ansatte har deltatt, i tillegg har det vært egne samlinger for pedagogiske ledere og enhetsledere

- ✓ Det er satt i gang arbeid med å implementere arbeidet med relasjoner i eksterne og nye grunnlagsdokumenter

Strategielement: Systematisere arbeidet med overganger med fokus på kompetanseheving hos personalet og utarbeiding av felles overordnede rutiner

Gjennomførte tiltak:

- ✓ Arbeidet med tilvenning er systematisert og overordnede rutiner er etablert
- ✓ Personalets kompetanse er styrket gjennom kurs i overganger – et tverrfaglig samarbeid mellom barnehagene og avdeling for familie og helse
- ✓ Samarbeid om overgang fra barnehage til skole er formalisert i et årshjul
- ✓ Det er etablert nye og gode arenaer for samarbeid mellom barnehager og skolen de sender barn til

Strategielement: Videreutvikle samarbeid mellom skoler og barnehager om arbeidet med sammenheng og kontinuitet i læringsløpet

Gjennomførte tiltak:

- ✓ Det er gjennomført en ledersamling med deling av erfaringer fra pilotdistriktene
- ✓ Nytt årshjul for samarbeid om overgang er utarbeidet med bakgrunn i forskning og i pilotarbeid.
- ✓ Det er satt i gang distriktsamarbeid knyttet til hver barneskole. I disse sitter representanter fra skolen og kommunale- og private barnehager i nærområdet
- ✓ Det er gjennomført samarbeid med biblioteket. Hver barnehage og skole har fått en bokkasse som skal fungere som grenseobjekt – altså et trygghetsmoment, noe barna kjenner igjen fra barnehagen når de starter på skolen. Biblioteket har også hatt samlinger for førskolebarn og førsteklassinger i alle distrikt. Tema har tatt utgangspunkt i bøker fra bokkassene

Strategi 2: Modig ledelse

Strategielement: Bidra til å styrke pedagogiske ledere og barnehageledere i sine roller, med fokus på kunnskapsbasert ledelse og tydeliggjøring av ansvar og roller

Gjennomførte tiltak:

- ✓ Det er gjort avklaringer knyttet til skjerpet pedagognorm, og fremdriftsplan er utarbeidet
- ✓ Barnehagene har jobbet med innhold i stillingsbeskrivelsen for pedagogiske ledere knyttet til ny mal for hele kommunen
- ✓ Barnehagene har jobbet med å forme nye roller til pedagogiske ledere når det nå har blitt og blir flere pedagoger på avdelingene.
- ✓ Pedagogrollen har vært fast tema på nettverksmøter for kommunale barnehageledere for å sikre felles forståelse og for å utvikle tankegangen rundt pedagogene og hva deres rolle er og skal være.
- ✓ Nettverk for faglig ledelse er videreutviklet i perioden
- ✓ Hver enhet har jobbet med modig ledelse knyttet til arbeidet med relasjonsledelse

Strategi 3: En aktiv og utviklingsorientert barnehageeier

Strategielement: Videreutvikle rådmannskontorets arbeidsform og metoder for resultatoppfølging og lederstøtte

Gjennomførte tiltak:

- ✓ Det er utarbeidet opplegg for kvalitetsdialoger i barnehagene
- ✓ Det er gjennomført kvalitetsdialoger med alle kommunale barnehager
- ✓ Det er utarbeidet en tilstandsrapport for barnehage

- ✓ Arena for systemsamarbeid med avdeling for familie og helse er opprettet og videreutviklet i perioden
- ✓ Det er tatt en gjennomgang av etablerte møteplasser og vurdering av videre behov
- ✓ Det er opprettet en møtearena for koordinering av nettverk og eiermøte
- ✓ Det er utarbeidet mandat for eksisterende møtearenaer

Rådmannens vurdering

Arbeidet med iverksetting av strategi for barnehageeier har kommet svært godt i gang. Dette kan vi se av gjennomførte tiltak og vi kan høre det når barnehagene i kvalitetsdialogene forteller om arbeidet i egen enhet. Barnehagene har vært sterkt involvert i arbeidet med å utvikle strategien, og har eierskap til innholdet. Dette har ført til at gjennomføringsevnen er stor. Det blir viktig å fortsette å holde fokus på avtalt retning og prioritering. Endring og utvikling er arbeid som krever fokus over tid. For kommende barnehageår må det påbegynte arbeidet videreføres og vi må starte arbeidet med gjestående strategielement i tråd med behov.

6. Vurdering og grunnlag for videre arbeid

Rådmannens vurdering er gjort fortløpende under hvert kapittel. Det oppsummeres kort her, og anbefalinger for videre arbeid skisseres. Foreslåtte områder for utvikling må anses som førende for enhetenes utviklingsområder i kommende handlingsprogram og videre arbeidsmål i barnehagenes virksomhetsplaner.

Oppsummert kan vi si at barnehagene i Rælingen jobber godt og tilbyr gode tjenester, vi har noen utfordringer som det blir viktig å jobbe med i det videre.

Nøkkeltallene viser positiv utvikling for rekruttering av minoritetsspråklige barn og for andel av kommunens barn som går i barnehage. Andelen minoritetsspråklige barn i våre barnehager er stigende og krever at barnehagene jobber videre med innholdet i strategi en «Et inkluderende omsorgs- og læringsmiljø». Videre ser vi at grunnbemanningen i barnehagene øker. Dette er i tråd med nylig vedtatt norm for bemanning. Det ligger en stor utfordring i rekruttering av barnehagelærere, og dette blir viktig å holde tak i fremover. Et tiltak her er bl.a. å jobbe med å styrke rolleavklaring og styrke fagmiljøene i barnehagene slik at Rælingen kommune fremstår som en attraktiv arbeidsgiver.

I kommunebarometeret har Rælingen en lav plassering på barnehageområdet. Dette handler om den tidligere omtalte mangelen på barnehagelærere, men også om forhold som ikke nødvendigvis er mål vi jobber mot. For eksempel areal per barn og størrelse på våre barnehager.

Resultatene fra foreldreundersøkelsene viser at foreldrene er svært fornøyd med tilbudet barna får. Det blir viktig å ta tak i de områdene med lavest skår, men også å jobbe videre for å opprettholde den gode kvaliteten som vi har oppnådd.

Rådmannen er opptatt av at alle barn skal få et tilrettelagt og godt tilbud tilpasset sine behov. Arbeidet med å videreutvikle vår ordning med ivaretagning av barn med behov for ekstra hjelp og støtte, sammen med arbeidet med tidlig innsats, er viktig å fokusere på fremover.

Barnehagene har gjort en svært god jobb med å iverksette Strategi for barnehageeier 2018-2021. Ved utvalg av strategielement må kontinuitet i arbeidet vi allerede er inne i vektlegges. For eksempel er arbeid med refleksjon et godt tema for videreføring av arbeidet med kompetanseheving knyttet til relasjoner. Når praksis skal endres er refleksjon og god tilbakemeldingskultur nyttige verktøy.

Videre arbeid med kvalitetsutvikling i rælingsbarnehagen

«Strategi for barnehageeier 2018-2021» vil være retningsgivende for det videre arbeidet. For 2. års oppfølging av strategien gjelder fortsatt hovedstrategiene:

1. Et inkluderende omsorgs- og læringsmiljø
2. Modig ledelse
3. En aktiv og utviklingsorientert barnehageeier

På bakgrunn av tilstanden slik den er presentert i denne rapporten og «Strategi for barnehageeier 2018-2021», vurderer rådmannen følgende områder som sentrale for den videre kvalitetsutviklingen av rælingsbarnehagen. Disse beskrives som 2. års oppfølging av strategien.

Strategi 1: Et inkluderende omsorgs og læringsmiljø

- Tidlig innsats
- Styrke arbeidet med refleksjon i barnehagene gjennom kompetanseheving, nettverksarbeid og systematisering av arbeidet

Strategi 2: Modig ledelse

- Styrke lederferdighetene gjennom systematisk arbeid med refleksjon, barnehagebasert kompetanseutvikling, nettverksarbeid og samarbeid med eksterne kompetansemiljøer
- Bidra til videreutvikling av god tilbakemeldingskultur
- Bidra til å styrke det faglige fokuset hos ledere og medarbeidere i det daglige arbeidet

Strategi 3: En aktiv og utviklingsorientert barnehageeier

- Bidra til å videreutvikle barnehagenes arbeid med å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere
- Utvide systemsamarbeidet mellom barnehageeier, barnehagene og samarbeidsinstansene helsestasjon, PPT og barnevern med fokus på å etablere møteplasser og bygge på hverandres kompetanse

Trivselskommunen med nærhet til Østmarka og Øyeren

Rælingen kommune
Postboks 100
2025 Fjerdingby

Besøksadresse:
Bjørnholthagan 6
2008 Fjerdingby

Telefon: 63 83 50 00
E-post: postmottak@ralingen.kommune.no

www.ralingen.kommune.no